

Pohoří Sligo a pobřeží, zvěčněné v díle bratrů Yeatsových,
divoké kopce a donegalské poloostrov

Severozápadní Irsko

Úvod a mapa 204–205

Město Sligo 206–207

Sligo a bratři Yeatsové 208–209

Zážitek: Bratři Yeatsové z první ruky 208

Yeatsova země 210–215

Zážitek: Koupel v chaluách 211

Prehistorické Sligo 216–217

Jihozápadní Donegal 218–221

Západní a severozápadní

Donegal 222–223

Pěší trasa: Na vrchol hory Errigal 224–225

Inishowen a severovýchodní

poloostrov 226–227

Ostrov Aran a Tory 228–229

Hrabství Leitrim 230–231

Zážitek: Na vodě v Leitrimu 231

Další zajímavá místa severozápadního

Irska 232

Hotely a restaurace 367–370

Dolmen v Carrowmore
v severozápadním Irsku, pevnost
z doby kamenné

Severozápadní Irsko

Tři hrabství, která tvoří severozápad Irska, jsou navzájem co do podoby a atmosféry velmi odlišná. Sligo na jihozápadě má písčné pláže podél spleťtých zátok lemujících Sligo Bay a jižní hranici samé jezero, zatímco Donegal na severu vybuchuje směrem na západ bezpočtem poloostrovů a ostrůvků. Maličké hrabství Leitrim, vtěsnané mezi své dva bratry, má kratičké pobřeží v délce pouhých pěti kilometrů a zalesněné, kopcovité vnitrozemí s Lough Allen jako svou hlavní vodní plochou.

Krajina kolem Gortahorku je typickým příkladem rozlehlé divočiny, která tvoří velkou část hrabství Donegal

Sligo bude navždy spojeno s bratry Yeatsovými, básníkem Williamem a malířem Jackem, kteří ve městě Sligo strávili většinu dětství. Samo město je jedním z nejpříjemnějších míst Irska, živé, ale uvolněné, s úzkými uličkami a hospodami plnými hudby. Zvětrávání a ledovcový oděr vápenců okolních kopců daly vzniknout fantastickým stolovým horám s plochými vrcholy a předěmi jako u lodí.

Toto je Yeatsova země – je tu značená trasa pro automobily po památkách souvisejících s Williamovou poezií, zatímco prostředí Jackových obrazů lze identifikovat velmi snadno.

V hrabství Sligo leží také některé z nejúchvatnějších prehistorických monumentů Irska – od desítek megalitických hrobů na hřbitovech v Carrowmore a Carrowkeelu po obrovské pravěké hrobky jako portálový dolmen v Labby Rock nedaleko Lough Arrow a chodbový hrob v Creevykeelu.

Leitrim, natěsnaný mezi literární a výtvarnou zvučnost Sliga a velkolepou divokost Donegalu, půvab svých sousedů postrádá. Za své hlavní atrakce prohlašuje Glencarský vodopád a Parkeův hrad na Lough Gill; jde však hlavně o hrabství vodních hrátek, veslování na kanál Shannone–Erne kolem Carrick-

NENECHTE SI UJÍT:

Malby Jacka Yeatse v Model Art a Niland Gallery ve Sligu 206

Mohyla královny Medb na vrcholu Knocknaree 210–211

Pikink na Far Point na Low Rosses 212

Zastávka u hrobu básníka W. B. Yeatse v drumcliffském kostele sv. Kolumby 213

Úchvatné útesy ve Slieve League 220
Mys Malin Head, nejsevernější výběžek Irska 227

Ostrov Tory na malbách 229
Zahrady a zvěř v Národním parku Glenveagh 232

-on-Shannon nebo rybaření na Lough Allen a desítkách menších jezer.

„Tady to je jiné,“ zní turistický slogan Donegalu – poměrně přesné shrnutí. Donegal budí dojem odlehlosti; toto hrabství je téměř oddělené od zbytku Irska, s pouhými osm

kilometry hranice s Leitrimem. V téměř celé jeho západní části se mluví irsky; na jihu se tyčí působivé útesy Slieve League, zatímco poloostrov Inishowen ve tvaru diamantu na severu Donegalu představuje divoký, nejsevernější výběžek Irska. ■

Město Sligo

Sligo sice může působit poklidně a ospale, je to však společenské a obchodní centrum severozápadu Irska. V noci se tady v hospodách hraje výborná hudba; ve dne jsou jeho úzké georgiánské a viktoriánské ulice, půvabně lemované staromódními průčelími obchodů, plné kleveticích nakupujících. Odehrává se tu květnový festival umění, v srpnu zase skautské setkání a Yeatsova letní škola a na podzim hudební festivaly.

Teplé letní slunce přitahuje v Sligu stolovnický do restaurace na břehu řeky

Město Sligo

- mapa str. 205 C2
- Informační centrum
- Áras Reddan,
Temple St, Sligo,
hr. Sligo
- +353 71 9161201

Model Arts and Niland Gallery

- The Mall, Sligo,
hr. Sligo
- +353 71 9141405
- www.modelart.ie

Bratři Yeatsové

Sligo vděčí za své místo na turistické mapě spojení se jménem Yeats: Bratři Yeatsové (viz str. 208–209), básník William Butler (1865–1939), všeobecně známý jen pod iniciálami W. B., a básník Jack (1871–1957), – kteří ve Sligu strávili dětství. Nilandova sbírka v **Model Arts a Niland Gallery** obsahuje na 50 Jackových maleb. V **County Library** (tel. +353 71 911 1850) na Bridge Street je vystaveno množství Williamových rukopisů – včetně několika konceptů básní. **Sligo**

County Museum na Stephen Street vlastní několik memorabilií W. B. Yeatse, většina z nich je však v **Yeats Memorial Museum** (tel. +353 71 9142693) na Hyde Bridge, které je plné rukopisů, dopisů a fotografií W. B. a jeho Nobelovy ceny z roku 1923.

Na Stephen Street stojí také impresionistická socha Rowana Gillespieho (vztyčená v roce 1989), ztvárňující básníka s vytáhlými nohama a rozevlátým pláštěm pokrytým verši z Yeatsovy poezie. Hned na druhé straně Hyde

Bridge stojí **Yeats Memorial Building** (*Hyde Bridge, Sligo, tel. +353 71 9142693*), ústředí každoroční Yeatsovy letní školy (viz rámeček na str. 208) a sídlo Sligo Art Gallery (www.sligoartgallery.com).

Dějiny Sliga

Sligo ale rozhodně není jen Yeats. Dojemná socha muže, ženy a dítěte na Quay Street, otrhaných a na kost vyzábých, připomíná, jak těžce město trpělo při Velkém hladomoru z let 1845–1849, kdy na následky smrti či emigrace zmizela zhruba třetina populace města. Město však zažilo zlé doby i dříve: v 9. století ho vyplnili Vikingové, ve středověku bojovaly místní klany o vlastnictví zdejšího hradu (později zcela zničeného) a roku 1641 sir Frederick Hamilton zabral a vypálil dominikánský klášter z 13. století, přičemž zabil mnoho jeho mnichů. V ruině klášterního kostela bez střechy na Abbey Street – jediné přeživší středověké budově ve Sligu – je několik nádherných tesaných náhrobků a soch a krásný soubor arkád.

Prohlídka města

Městem se vydejte podél široké, mělké řeky Garravogue, kolem starých i nových barevných domů. Na kluzkých kamenech balancují místní rybáři v naději na úlověk. Další pěkná procházka vede po Abbey Street, pak doleva na Teeling Street až ke slavnému vyřezávanému okénku (nyní již zaniklých) advokátů Argue a Phibbse.

Vraťte se na Abbey Street a pokračujte po Castle Street a Grattan Street (v Cosgrovově lahůdkářství na rohu s Market

Street si můžete koupit suroviny na piknik), než se dáte doprava po O'Connel Street až k **Hargadonově hospodě**.

Hargadon's je vyhlášenou značkou Sliga, je to jedna z oněch vzácných, nefalšovaných „konverzačních hospod“, kde hudba nesmí narušovat celodenní (a někdy celonoční) potěšení nesouvislých řečí. Přední část hospody tvoří oddělené boxy s policemi a lékárenskými pořadači prohnutými pod tíhou starých nádob. Zadní místnosti se dělí na nedávno rekonstruovaný bar a jídelny, ale

TIP ZNALCE:

Když se řekne Yeats, většina turistů si okamžitě vybaví básníka W. B. – neméně impozantní je ale i dílo jeho bratra Jacka. Jeho práce jsou k vidění v Nilandově sbírce ve Sligu.

LARRY PORGES,

redaktor,

knihy National Geographic

i ony mají odlehčenou atmosféru Hargadonu.

Toužíte-li po večeru se skvělou tradiční hudbou, místem pro vás je **Fureyho hospoda** na Bridge Street. Vlastní ji sligská kapela Dervish, která si získala jméno hráním ryzí tradiční hudby na koncertních pódii celého světa. Členové kapely se svižných a nespoutaných sešlostí (*sessions*) účastní, kdykoli jsou ve městě.■

Sligo County Museum

✉ Heritage Centre,
Stephen St.,
Sligo, hr. Sligo

☎ +353 71 911 1679

Sligo a bratři Yeatsové

I přes zkušenosti z celého světa a slávu, kterou si vydobyli laureáti Nobelovy ceny a oslavovaný postimpresionistický básník William Butler Yeats a jeho bratr Jack, považovali tento koutek Irska za zdroj své inspirace.

Jejich matka, Susan Pollexfenová, ze Sliga pocházela; jejich otec, John Butler Yeats, byl právník, z něhož se stal nepříliš úspěšný umělec. Když měli málo peněz, což se stávalo poměrně často, brala Susan své chlapce a jejich sestry z dublinského domova na týdně i měsíce ke svým rodičům do Sliga. William i Jack si vášnivě oblíbili zdejší dramatické hory a pobřeží, vířící atlantickou oblohu a život přístavního městečka i jeho okolí – koňské dostihy, trhy, vesnické poutě, námořníky, žokeje i pěvce balad.

W. B. Yeats

Pohádky, legendy a další vyprávění, která William slyšel ve Sligu a okolí, podněco-

Rytina W. B. Yeatse z roku 1907 od Augusta Johna

valy jeho poetickou představivost. Jeho milovaný strýček George Pollexfen měl služku, Mary Battleovou, která Williama zaspávala příběhy o vílách, skřítcích a dalších bytostech. Mary měla „druhé vidění“, bránu duchovní imaginace, která se tu a tam otvírala a chlapce uváděla v úžas. Seznámil se s pověstmi o královně Meave neboli Medb, jejíž „hrob“ viděl z domu svých prarodičů

z profilu na vrcholu kopce Knocknarea (viz str. 210–211), i s příběhem o Fionnu MacCumhaillovi o tom, jak zúčtoval se sokem Diarmuidem na svazích hory Benbulbin (viz str. 214–215). Tyto příběhy z hlubin mytické minulosti Irska byly

ZÁŽITEK: Bratři Yeatsové z první ruky

William Butler Yeats – irský slavný básník a dramatik z konce 19. a začátku 20. století, nositel Nobelovy ceny za literaturu za rok 1923 a autor kultovních básní jako „The Lake Isle of Innisfree“, „Byzantium“, „Easter 1916“ a „When You Are Old“ – je bezpochyby nejslavnější postavou v dějinách Sliga. Sice se narodil a vyrostl v Dublinu, ale sám Yeats často připomínal, že právě Sligo může za to, že se stal básníkem, a dalo podobu jeho veškerému psaní.

Právě proto se sem každý rok od konce července do začátku srpna sjíždějí stovky badatelů a nadšenců, aby tu strávili

dva týdny na **Yeats International Summer School** (www.yeats-sligo.com), kterou pořádá zdejší Společnost bratří Yeatsů. Konají se tu přednášky a hudební prezentace slavných umělců a také dílny s předními básníky, herci a divadelními režiséry. Představení a čtení se pořádají v **Hawk's Well Theatre** (*Temple Street, Sligo*, tel. +353 71 916 1526, www.hawkswell.com). Informace o žádostech a stipendiích najdete na internetu.

O dalších událostech souvisejících s W. B. Yeatsem a irskou poezií a dramatem obecně se dozvíte ve **Sligo Art Service** (tel. +353 71 911 1826, www.sligoarts.ie).

Vše potřebné se dozvíte ve Společnosti bratří Yeatsových v této budově z červených cihel (vlevo) ve Sligu

v 70. a 80. letech 19. století všeobecně považovány za nesmyslné pověry, které se hodily leda tak pro chůvy z venkova a pro děti. Avšak bratři Yeatsové jezdili do Sliga na prázdniny dál, do svých třiceti i čtyřiceti let, a touto velmi osobitou a lákavou krajinou a kulturou byli doslova nasáklí. Právě zdejší krajina a kultura stály u zrodu Williamovy vášnivé obhajoby specificky irské literatury obohacené tradicemi – která v 90. letech 19. století přerostla v Gaelské obrození, jež se propojilo s republikánskou politikou a vedlo k Velikonočnímu povstání a válce za nezávislost. Básník se také nechal ve Sligu pohřbit pod vlastním epitafem, „pod holým vrcholem Ben Bulbenu“ na hřbitově v Drumcliffu, kde byl jeho dědeček farářem.

Jack Yeats

Otec Susan Pollexfenové, William, byl příkrý, spolehlivý obchodník, který neschvaloval svého nezodpovědného zetě

a na vnoučata byl přísný. Babička Elizabeth byla vůči Yeatsovým dětem laskavá a milující, avšak dědeček se k nim choval nepřátelsky – s výjimkou malého Jacka, k němuž si vytvořil velmi blízký vztah. Jack se svými prarodiči od svých 8 do 16 let bydlel a scénérie Sliga ho ovlivnila na celý život. I v dospělosti sem jezdil, kdykoli mohl, přebýval v domě svého strýce na pobřeží u Rosses Point (viz str. 211–212) a črtal si místní postavy a scény. „Sligo bylo mou školou, a obloha nad ním,“ napsal později. Od roku 1910 maloval Jack oleje a co do stylu a námětů byl stále zastřenější.

Sligo nakonec svému adoptivnímu synovi – malíři – vzdalo čest, kterou si zasloužil, a otevřelo galerii věnovanou jeho dílu (viz str. 206). Když Jack věnoval Sligské společnosti svou malbu strýce George, sebe a své ženy, „*Leaving The Far Point*“, napsal: „Od samého počátku svého života coby malíře jsem do každého obrazu začlenil myšlenku na Sligo.“ ■

Yeatsova země

Liduprázdné, písčné břehy Sligo Bay, Drumcliff Bay a Ballysadare Bay, stolové hory hřebene Benbulbin na sever a východ od města Sligo a silně členité pobřeží Lough Gill na jihovýchodě – to všechno byla oblíbená místa Williama a Jacka Yeatsových, které zdejší krajina ovlivňovala od dětství. Známa Cesta Yeatsovou zemí, značená hnědo-bílými nápisy s brkem a kalamárem, se touto oblastí vine v délce 160 km.

Ohromná stolová hora Benbulbin, nejoblíbenější vrchol W. B. Yeatsa v celém Sligu

Yeatsova země

 mapa str. 205
B2–C3

Informační centrum

 Aras Reddan,
Temple St., Sligo,
hr. Sligo
 +353 71 9161201

Mohyla královny Medb

Dobrym východiskem kruhového Yeatsovy cesty (*podrobnosti v informačním centru ve Sligu*) je 328 m vysoký vrchol **Knocknaree (Knocknarea)**. Ve tvaru obrácené mísy s kulatým knoflíkem na temeni se tyčí nad krajinou západně od města Sligo. Dostanete se k němu z Castle Street – když projdete kolem Thornhillského domu, kde Yeatsovi chlapci často navštěvovali

svého strýce, George Pollexfena (viz str. 208–209).

O 5 km dál vede odbočka doleva (značená „*Meascán Meadhbha*“) k parkovišti. Odkud je to na vrchol 45 min. pěšky. Onen „knoflík“ je ve skutečnosti ohromná, **Mohyla královny Medb** z doby kamenné, malý kopec kamení (podle odhadů asi 40 000 tun kamene), která překrývá chodbový hrob. Právě královna Medb („*Maeve*“ podle

TIP ZNALCE:

Z vrcholu hory Benbulben se nabízí úžasný výhled na Sligo. Přístupnější je z jižní strany, protože severní svah je vinou atlantických větrů nebezpečný.

TEPHANIE ROBICHAUX,
příspěvatelka
National Geographic

W. B. Yeats) byla mytickou (pravděpodobně) první connacht-skou královnou – válečnicí, která vyvolala proslulý Dobytčí nájezd na Colley (viz str. 334). Její hrob odpovídá velikosti její pověsti: je 24 m vysoký a obvod jeho základny měří 192 m.

V popředí úchvatného pohledu leží přílivové kanály a písčiny Sligo Bay a Ballysaddare Bay. Na západ od hory se táhne kamenné pobřeží **Strandhill** s obrovskými písčnými dunami v pozadí. Právě tady bojoval s mořem ulsterský hrdina Cúchulainn.

Ostrov Coney

O kus dál za poloostrovem Strandhill s tupým čelem dojedete k přílivové cestě na **ostrov Coney**, který ve své době tak miloval Jack Yeats. Umístil sem svou pozdní malbu „The Sea and the Lighthouse“ (Moře a maják, 1947), s postavou ve větru hledící na temně modrou oblohu osvětlenou paprskem z majáku na ostrově Oyster. Obraz je k vidění v Model Arts and Niland Gallery

ve Sligu (viz str. 206). Široký pás písku uzavřený v zálivu je Cummeen Strand, často bičovaný boulemi od západu.

Rosses Point

Na opačné straně zálivu leží poloostrov **Rosses Point** ve tvaru žraločího zubu, prostředí, ve kterém si Yeatsové coby děti i dospělí užívali svobody. Rosses Point je úhledné, kompaktní místočko s pěknými pěšinami po písčných plážích. Kovová socha námořníka stojí uprostřed přílivu a ukazuje na nejbezpečnější lodní cestu.

Když je mlha, zarmouceně tu zvoní zvonová bóje. William miloval tyto tlumené, často melancholické půvaby Rosses Point, odkud dohlédl na Knocknareu a Benbulben.

Rosses Point se stal centrem Jackovy tvorby a mnohé z jeho nejlepších obrazů jsou zasazeny

ZÁŽITEK: **Koupel v chaluhách**

Máte-li trochu času nebo si jen chcete vyzkoušet něco nového a neobvyklého, neměli byste ze Sliga odjždět, aniž byste navštívili **Kilcullen's Seaweed Baths (Enniscrone, hr. Sligo, tel. +353 96 36238, www.kilcullenseaweedbaths.com, €€)**, poměrně velkolepé edwardiánské lázně – i s obrovskými dobovými porcelánovými vanami plnými teplé čisté atlantické vody. Vysoce koncentrovaný jód, který se uvolňuje z chaluh, dodává vodě jantarový nádech a má přirozené terapeutické účinky. Koupel v takové vodě ulevuje od bolestí, starostí i napětí. Odejdete odtud (po ledové sprše) s hedvábně hladkou pokožkou a fantastickým pocitem uvolnění. Kilcullen's nabízí také parní lázeň a masáže.

Piknik v zemi Yeatsů

Jestli v sobě máte básnické nebo malířské střevo, Yeatsovou zemi byste se neměli jen tak prohnat. Vystupte z auta, rozprostřete deku a trochu se zasněte. Jak v *Zemi touhy* Maureen metaforicky říká Shawnovi, zatímco otvírá láhev vína: „Je drahé, tak si s ním dej na čas.“ Velkolepý výhled je i od mohyly královny Medb (str. 210 až 211) na Knocknaree. Chcete-li si udělat

piknik na pobřeží a zavzpomínat na Jacka Yeatse, vyjděte z Rosses Point (viz str. 211–212) k Far Point na Low Rosses (jeho malba „Leaving the Far Point“). Mezi další poklidná místa plná W. B. Yeatse patří Glencar Lough (viz str. 215) a pobřeží Loug Gill (viz str. 215) naproti Innisfree (sjedte z R287 mezi Slish Wood a Dromahair).

Lissadell House a zahrady

 mapa str. 205 B2

 Ballinfull, značeno z N15 v Drumcliffu

 +353 71 9163150

 zavřeno říjen až pol. března

 €

www.lissadellhouse.com

právě sem: „Shruna Meala, Rosses Point“ (1923), raný akvarel „The Metal Man“ (*Muž z kovu*), „The Old Pilot House, Rosses Point“ (*Stará kormidelna, Rosses Point*), na níž dvě postavy s čepicí hledí na moře z jednoho z kulatých okének kormidelny. Další obrazy jako „White Shower“ (*Bílá sprška*, 1928) a „The Graveyard Wall“ (*Hřbitovní zeď*, 1945) jsou také zasazeny v podobném přímořském prostředí. Nejeteričtější a nejspirituálnější je „Leaving the Far Point“ (*Z nejzazšího bodu*). Jack v tmavém klobouku se svou ženou Cottie – mladá dáma, která si drží klobouk proti větru – jdou po vlhké šedé pláži na Rosses Point pod bouřící oblohou plnou mraků. S nimi kráčí téměř nadpřirozená postava strýčka George Pollexfena, nejasná tak, že téměř není vidět. Strýček zemřel roku 1910, takže jde o studii minulého štěstí a ducha dávno zesnulé milované osoby. Cottie Yeatsová zemřela krátce po dokončení obrazu, a dodala mu tak na dojímavosti.

Lissadell House

Ze severního konce písečného výběžku Rosses Point je vidět

na druhou stranu Drumcliff Bay na vesnici Lissadell 3 km daleko. V Yeatsově době byl odtud ničím nerušený výhled, dnes ho však zastíňují jehličnany a hustý lesík, takže Lissadellské Gore-Boothovo rodinné sídlo je sotva vidět.

Lissadell House, kdysi zchátralý, je dnes zrestaurovaný a otevřený veřejnosti. W. B. Yeats jej poprvé navštívil roku 1894 coby citlivý básník v necelých 30 letech, zcela ponořený do své fáze „keltského soumraku“ romantické nostalgie a sebe-středního nacionalismu. Sprátelil se s oběma Gore-Boothovými děvčaty, Konstancí a Evou, které ho vyvažovaly svým nekompromisním realismem – zejména Konstancí, která si v průběhu Velikonočního povstání a počátků Války za nezávislost z let 1919–1922 vydobyla neblahou proslulost coby hraběnka Markiewiczová. Byla to vášnivá nacionalistka a aktivní účastnice bojů a za svou účast v dublinských bojích na Velikonoce 1916 byla odsouzena k trestu smrti (okamžitě změněnému). Brzy byla znovu uvězněna za projev podpory tehdy nezákonného Sinn Féin. W. B. Yeats o ní tehdy

napsal v básni „O politickém vězni“: „Slepý vůdce slepců / / pije z páchnoucí stoky, v níž všichni leží.“

Sám William prošel intenzivně nacionalistickou fází. Po Velikonočním povstání byl o něco konzervativnější, ale on i Jack nacionalismus nadále podporovali – Jack to vyjádřil ve své malbě z roku 1924 „*Communicating With Prisoners*“ (*Rozmlouvání s vězni*). Roku 1927 ve Vzpomínce na Evu Gore-Boothovou a Con Markiewiczovou William píše: „Lissadell, večerní světlo / Velká okna se otvírají jihu / Dvě dívky v hedvábném kimonu / Nádherné, jedna gazelou.“

V domě naleznete fotografie a portréty sester Gore-Boothových spolu s protáhlými karikaturami mužských členů rodiny, majordoma, hajného, lesníka a psa, namalované na zdech

jídelny Konstanciným manželem, hrabětem Markiewiczem.

Drumcliff a Benbulbin

Až pojedete po N15 ze Sliga na Bundoran, zastavte se v **Drumcliffu** se strohým **kostelem svatého Kolumby** s pahýlem kulaté věže a starobylým křížem s vytesanými biblickými scénami, včetně Kaina zatínajícího Ábelovi do hlavy sekýru či Adama a Evy se zakrytými genitáliemi pod větve Stromu poznání. V kostele je také návštěvnické centrum, kde se pořádají čtení poezie a prohlídky s průvodcem, je tu rovněž interaktivní koutek věnovaný Yeatsovi.

Poblíž severozápadního rohu kostelní věže leží hrob W. B. Yeatse a jeho ženy, Georgie Hyde-Leesové (1892–1968). Pohled od hrobu obklopeného ten-

Drumcliff

 mapa str. 205 B2

Drumcliffský kostel a informační centrum

 mapa str. 205 B2

 Drumcliff, hr. Sligo

 +353 71 9144956

 €

W. B. Yeats je pochován na hřbitově drumcliffského kostela

Romantický ostrůvek Innisfree v Lough Gill se stal námětem nejoblíbenějších básní od W. B. Yeatse

Benbulbin

 mapa str. 205 C3

kou stěnou hřbitovních stromů s mocnou holou masou Benbulbenu v pozadí je stejně prostý jako majestátní.

Impozantní **Benbulbin** (Benbulbin) vévodí krajině v okruhu 80 km. Má plochý vrchol se strmými, hluboce rozbrázděnými útesy spadajícími z temene hory k horní hranici zeleně, která se svažuje do zemědělské krajiny pod ní. Yeatsovi chlapci se potulovali po celé hoře a v jezírcích a potocích chytali pstruhy. Ve Věži (1926) se W. B. Yeats nostalgicky ohlíží, jak: „... jako chlapec / s prutem a muškou / či jen obyčejnou žížalou / šplhal jsem Ben Bulbenu

na záda / celý dlouhý letní den před sebou...“

Jack ztvárnil tvar hory připomínající před bitevní lodí ve své malbě „The Mountain Window“ (*Okno k hoře*, 1946) jako siluetu viděnou z okna domku korunovanou mrakem, jímž prosvítá zlaté slunce.

Benbulbin oplývá legendami, z nichž nejznámější je sága o Diarmuidovi a Gráinne se závěrečným bojem mezi postarším Fionnem MacCumhaillem a Diarmidem, který uprchl s Fionnou krásnou snoubenkou Gráinne. Právě na svazích Benbulbenu Fionnovi bojovníci, tzv.

Fianna, poštvali proti Diarmuidovi zuřivého divokého kance. Než ho Diarmuid zabil, kanci se podařilo nabodnout ho na kel. Fionn šel dvakrát k posvátnému prameni pro léčivou vodu; pak si vzpomněl na Diarmuidovu zradu a vodu si nechal protéct mezi prsty. Potřetí se smiloval a vodu přinesl, už ale bylo pozdě – Diarmuid byl mrtev. Postel, kde se Diarmuid a Gráinne milovali, je co do velikosti přiměřeně hrdinská. Je to obrovský kamenný oblouk 12 m vysoký a 18 m široký, který stojí nad vnitřním koncem Gleniffu 5 km východně od vrcholu Benbulbenu. Můžete ho obdivovat při okružní jízdě po velkolepé **Gleniff Horseshoe (Gleniffské podkově)**, značené od Ballin-trillick Bridge (*po N15 přes Cliffony*).

U paty Benbulbenu se cesta stáčí na jihovýchod kolem úbočí hory, až dosáhne krásného **Glen-car Lough** a jeho vodopádů. Diarmuid si na jezeře postavil **crannog**, opevněné sídliště, kde před Fionnem ukrýval Gráinne. Vodopád je značený od silnice – mezi stromy porostlými mechem vede dlážděná stezka až k místu, kde potok padá přes hranu do jezírka. V básni *Towards Break of Day (Před úsvitem)* jej W. B. Yeats popisuje jako „vodopád / pod úbočím Ben Bulbenu / tak drahý mému dětství“.

Lough Gill

Jedním z nejoblíbenějších míst bratrů Yeatsových bylo velké, úchvatné jezero Gill na východ od města Sliga, po jehož silně členitém břehu dnes vede 38 km dlouhá vyhlídková trasa. Cesta po jižním pobřeží (R287 ze Sliga

do Dromahairu) má parkoviště u **Dooney Rock**, z něhož vás značená stezka dovede na vrchol skály – dobře známé malebné místo a vyhlídku. „Houslista z Dooney“ od W. B. se raduje: „Když na své housle zahrají v Dooney / lidé se roztančí jako vlna na moři.“

Dále po pobřeží jezera vás cesta zavede do lesa **Slish Wood** („Sleuth Wood“), kde mladý básník strávil bezesnou noc ve strachu z lesníka – čímž zadal sloužícím vděčný námět k utahování. Blízko odtud leží **Innisfree**, malíčký zalesněný ostrůvek, který se stal námětem Yeatsovy nejznámější básně.

TIP ZNALCE:

V celém Irsku nenajdete lepší místo na piknik, než je pobřeží Lough Gill za slunečného dne. Výhledy na jezero z vrcholu Dooney Rock vám vyrazí dech.

ALLY THOMPSON,
přispěvatelka
National Geographic

Na „Lake Isle of Innisfree“ se dostanete lodí z Parkeova hradu (viz str. 230) na severním břehu a můžete se procházet po místě, kde chtěl Yeats žít ve snové samotě: „Vstanu a půjdu, půjdu až k Innisfree, a domek si postavím z hlíny a z proutí: Devět řádek fazolí tam budu mít, a včelí úl, a jen já a jediný tam na pasece budu žít...“ ■

Lough Gill

 mapa str. 205 C2

Dooney Rock

 mapa str. 205 C2

Slish Wood

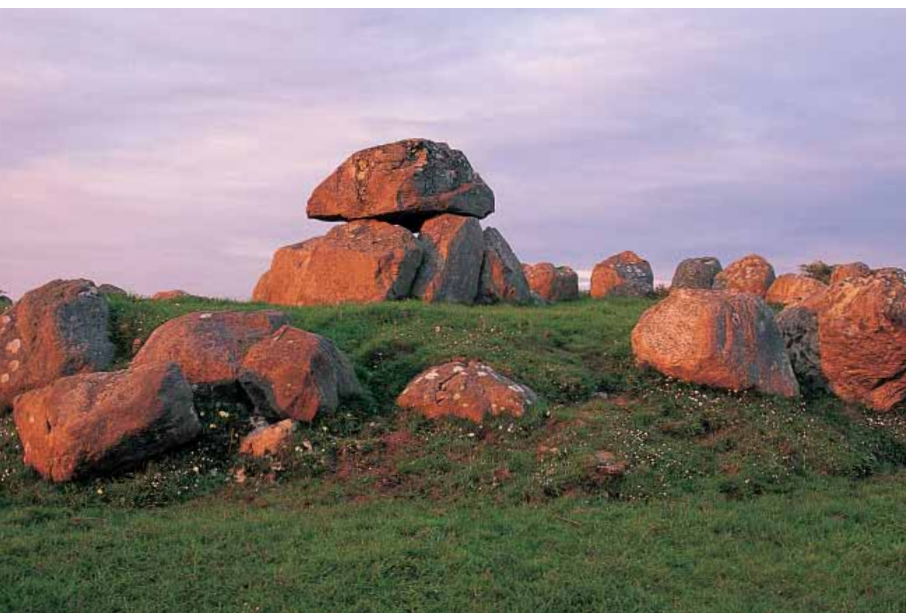
 mapa str. 205 C2

Innisfree

 mapa str. 205 C2

Prehistorické Sligo

Hrabství Sligo oplývá prehistorickými památkami a jeho nejrůznější starověká pohřebiště – mohyly, portálové dolmeny do komorových hrobů i celé hřbitovy – mají velmi působivou atmosféru. Je od nich navíc výborný výhled do okolí. Putování po vrcholech kopců a polích podněcuje představy o povaze a motivaci lidí, kteří se s takovými monumenty museli lopotit k smrti.

Tyto pozoruhodné hroby v Carrowmore nedaleko Sliga postavili truchlíci z doby kamenné

Carrowmore

 mapa str. 205 B2

Na západ od města Sliga

Sever hrabství Sligo kolem stejnojmenného města rozhodně stojí za průzkum. Na západ od města (*hnědé značení*) leží **Carrowmorský megalitický hřbitov** (*tel. +353 71 916 1534*), největší a nejstarší svého druhu v Irsku. Zůstalo tu na 30 pomníků, z některých už jsou jen hromady kamení, jiné jsou kompletní i s překlady a vnitřní vyzdívkou. Byly v nich nalezeny zpopelněné kosti, kamenné a kostěné ornamenty

a pazourkové hroty šípů i další pohřební artefakty staré dva až tři tisíce let. Nejstarší chodbové hroby v Carrowmore se datují až do doby kolem 5 000 př.n.l.

O 3 km dál stojí **Meascán Meadhbha** neboli **Mohyla královny Medb**, obří hromada kamenů na vrcholu Knocknaree (viz str. 210–211). Mohyla není dodnes odkrytá (pohnout s jakýmkoli kamenem přináší smůlu), ale pravděpodobně ukrývá chodbový hrob.

Deerpark a Creevykeel

Východně od N15 vedoucí ze Sliga do Bundoranu leží dva pozoruhodné komorové hroby, oba postavené mezi lety 4000 a 3000 př. n. l. V Irsku je mnoho příkladů hrobů tohoto typu, v nichž se z ceremoniální dvorany pod širým nebem (podle všeho určené k rituálům) vchází do několika pohřebních komor uspořádaných v galeriích uvnitř zakryté části hrobu. K **Deerparkskému komorovému hrobu** se dostanete tak, že z cesty k severu Colgagh Lough (po R287 ze Sliga do Dromahairu) zahnete doprava (značeno jako „Giant's Grave“) a pak budete z parkoviště pokračovat 30 min. pěšky do kopce. Celá stavba na otevřeném vrcholu hřebene nad lesy je asi 30 m dlouhá, má centrální dvoranu, dvojitou galerii na východě a jednoduchou na západě.

Creevykeelský komorový hrob (značený z N15 severně těsně za Cliffony) je různoběžník s dvoranou ve tvaru klepeta, pravoúhlými komorami centrálně umístěnými a svedenými do stran tohoto obrovského oblázkového monumentu. Jeden z překladů je dodnes podložený masivními sloupky.

Jižní Sligo

Kolem Lough Arrow na jihu Sliga stojí skupina tří monumentů. Mezi vrcholky pohoří Bricklieve na západ od jezera jsou roztroušené chodbové hroby **Carrowkeelského neolitického hřbitova**, značeného z Castlebaldwinu po N4 z Collooney do Boyle. Umístění pro co nejlepší výhled

(a aby byly samy vidět z co největší dálky) se odlišují tvarem – některé mají krakorcové střechy připomínající včelí úly a tři centrální komory, další leží na pomezí chodbových a komorových hrobů. Všechny vznikly někdy mezi lety 3800 a 3300 př. n. l.

Severně od Lough Arrow stojí **Heapstownská mohyla** (sledujte značení „Cromlech Lodge“ z Castlebaldwinu k hospodě Bow and Arrow na křižovatce – vstup je necelých 100 m od ní), obrovská, neodkrytá a 5000 let stará. Tři kilometry na jihovýchod (značení „Cromlech Lodge“ z Castle-

Deerparkský komorový hrob

 mapa str. 205 C2

Creevykeelský komorový hrob

 mapa str. 205 C3

Carrowkeelský neolitický hřbitov

 mapa str. 205 C1

Heapstonská mohyla

 mapa str. 205 C2

Labby Rock

 mapa str. 205 C2

TIP ZNALCE:

Z Carrowkeelského neolitického hřbitova se otevírá velkolepé panorama. S dalekohledem uvidíte na sousedních kopcích mnoho dalších mohyl.

CHRISTOPHER SOMERVILLE,
autor National Geographic

baldwinu – zaparkujte u chaty a sledujte značenou stezku) stojí velkolepý portálový dolmen **Labby Rock**. Jsou to pohřební komory s krycím kamenem a vstupními sloupky, postavené v období 4000 až 2500 př. n. l. Krycí kámen Labby Rock, jediný blok vápence 4 m dlouhý a až 2 m silný, váží podle odhadů 70 tun.

Chcete-li o archeologii Sliga zjistit víc, kontaktujte zdejší informační centrum (tel. +353 71 916 1201). ■